

SGK – İşverenin Yükümlülükleri

SGK – İşverenin Yükümlülükleri Sigortalı İşe Giriş Bildirgesi Verme Yükümlülüğü 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununu...

SGK – İşverenin Yükümlülükleri

Tarih: 22 Şubat 2022

SGK – İşverenin Yükümlülükleri

Sigortalı İşe Giriş Bildirgesi Verme Yükümlülüğü

[5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun](#) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için işe başlamadan en az 1 gün önce sigortalı işe giriş bildirgesinin e-sigorta kanalıyla verilmesi gerekmektedir.

Sigortalı işe giriş bildirgesinin yasal olarak verilmesi gereken sürenin istisnai durumları

-İnşaat, balıkçılık ve tarım işyerlerinde hizmet akdiyle işe başlatılacak sigortalılar için, en geç çalışmaya başlatıldığı gün,

-Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçlarına sefer esnasında işe alınan sigortalıların çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bir aylık süre içerisinde, Kuruma ilk defa işyeri bildirgesi veren işyerlerinde, sigortalı çalıştırılmaya başlanılan tarihten itibaren bir ay içinde işe alınacakların sigortalı işe giriş bildirgesinin en geç işyerinin tescil

tarihinden itibaren bir ay içinde verilmesi halinde,

-Kamu idarelerince istihdam edilen 8/9/1999 tarih ve [4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa](#) göre işsizlik sigortasına tabi olmayan sözleşmeli personel ile kamu idarelerince yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınanların, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde,

-İlk işyerindeki çalışmasına ait sigortalı işe giriş bildirgesi Kuruma verilerek, tescil işlemi yapılmış olan sigortalının, naklen ve hizmet akdi sona ermeden aynı işverenin aynı ya da başka ünitede tescil edilmiş diğer işyerinde çalışmaya başlaması veya işyerinin aynı il içinde başka bir ünitenin görev bölgesine nakledilmesi hâlinde yeni işyeri numarası üzerinden yapılan sigortalı işe giriş bildirgesinin yasal süresi dışında verilmesi halinde,

-Maliye Bakanlığı vizesine bağlı olarak kamu idarelerinde çalışacak sigortalılar için vize işleminin gerçekleştirildiğine ilişkin yazının, ilgili kamu idaresine intikal ettiği günü izleyen ikinci iş günü sonuna kadar,

-24/11/1994 tarihli ve [4046 sayılı Özelleştirme Kanunu](#) uyarınca özelleştirilen işyerlerinden diğer kamu kurum ve kuruluşlarına naklen atanan sözleşmeli veya kapsam dışı personelin nakledildikleri kamu idarelerinde işe başladıkları tarihi takip eden ikinci iş günü sonuna kadar,

-Yabancı uyruklu kişilerin; çalışma izin belgesindeki izin başlangıç tarihinden itibaren 45 gün içinde ya da çalışma izin belgesinin işverene tebliğ tarihi ile çalışma izin tarihinin farklı olması halinde çalışma izin belgesinin işverene tebliğ tarihinden itibaren 45 gün, 11/4/2014 tarihinden itibaren 30 gün içinde,

-5510 sayılı Kanunun ek 15 inci maddesi kapsamındaki güvenlik korucularının bildirim valiliklerce çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde,

Kuruma yapılan bildirimler de süresinde yapılmış sayılır.

Sigortalı İşten Ayrılış Bildirgesi Verme Yükümlülüğü

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için Sigortalı işten ayrılış bildirgesinin hizmet akdinin sona erdiği tarihi takip eden 10 gün içerisinde e-sigorta kanalıyla verilmesi gerekmektedir.

İşyeri Bildirgesi Verme Yükümlülüğü

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştırılmaya başlanılan bir işyerinde işyeri bildirgesinin en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte Kuruma verilmesi gerekmektedir.

Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tâbi şirketlerin nevilerinin değişmesi, birleşmesi veya diğer bir şirkete katılması durumunda işyeri bildirgesinin verilmesi

[Türk Ticaret Kanunu](#) hükümlerine tâbi şirketlerin nevilerinin değişmesi, birleşmesi veya diğer bir şirkete katılması durumunda, bu hususların ticaret siciline tesciline ilişkin ilân tarihini takip eden on gün içinde işyeri bildirgesinin verilmesi gerekmektedir.

Adi şirketlerde şirkete yeni ortak alınması durumunda işyeri bildirgesinin verilmesi

Adi şirketlerde şirkete yeni ortak alınması durumunda en geç yeni ortağın alındığı tarihi takip eden on gün içinde işyeri bildirgesinin verilmesi gerekmektedir.

İşyerinin miras yoluyla intikali halinde işyeri bildirgesi verilmesi

İşyerinin miras yoluyla intikali halinde, ölüm tarihinden itibaren en geç üç ay içinde, işyeri bildirgesinin Kuruma verilmesi gerekmektedir.

İşyerinin devri halinde işyeri bildirgesi verilmesi

İşyeri bildirgesi, sigortalı çalıştırılan bir işin veya işyerinin devri halinde, yeni işveren tarafından, en geç işin veya işyerinin devralındığı tarihi takip eden on gün içinde işyerinin işlem gördüğü Kurumun ilgili ünitesine gönderilecektir.

İşyerinin farklı bir ildeki adrese nakli halinde işyeri bildirgesi verilmesi

İşyerinin faaliyette bulunduğu ilden başka bir ile nakledilmesi halinde, işyeri bildirgesi, işyerinin nakledildiği adresin bağlı bulunduğu üniteye, en geç işyerinin nakledildiği tarihi takip eden on gün içinde verilecektir.

İşyeri Bildirgesi Düzenlenmesinin İstisnaları

-Ticaret sicil müdürlüklerince tescil edilen şirket kuruluşlarına istinaden,

-Valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişilerince verilen yapı ruhsatlarına istinaden,

Otomatik işyeri tescili yapılmakta olup söz konusu durumlarda ilgililerce ayrıca işyeri bildirgesi düzenlenmez.

İş Kazasına İlişkin Bildirim Yükümlülüğü

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan sigortalıların iş kazası geçirmeleri halinde işverenleri tarafından kazanın olduğu yerdeki yetkili kolluk kuvvetlerine derhal, Kuruma kazadan sonraki üç işgünü içinde bildirim yükümlülüğü bulunmaktadır.

Sigortalıların, işverenin kontrolü dışındaki yerlerde iş kazası geçirmeleri hâlinde, iş kazası ile ilgili bilgi alınmasına engel olacak durumlarda bildirim süresi iş kazasının öğrenildiği tarihten itibaren üç iş günü olmaktadır.

Meslek Hastalığına İlişkin Bildirim Yükümlülüğü

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan sigortalıların meslek hastalığına tutulduğunu öğrenen sigortalı veya bu durum kendisine bildirilen işveren tarafından, bu durumun öğrenildiği günden başlayarak üç iş günü içinde ilgili Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü/Sosyal Güvenlik Merkezlerine bildirilecektir.

Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişinde Bulunma Yükümlülüğü

Geçici iş göremezlik ödeneğinin ödenmesi esnasında Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalının;

İstirahatli olduğu dönemde işyerinde çalışıp çalışmadığının,

b) Kazanç hesabına giren döneme ilişkin aylarda, prim, ikramiye ve bu nitelikteki arızı ödemelerin,

c) Sağlık hizmet sunucusuna müracaat ettiği//istirahatin başladığı tarih itibarıyla prim ödeme hâlinin devam edip etmediğinin,

işveren tarafından Kuruma elektronik ortamda bildirilmesi gerekmektedir.

Aylık Prim ve Hizmet Belgesi/ Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Verme Yükümlülüğü

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan sigortalıları çalıştıran;

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, cari aya ilişkin olarak düzenleyecekleri asıl, ek veya iptal nitelikteki **aylık prim ve hizmet belgelerini** en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın 26'sında saat 23.59'a kadar e-Sigorta kanalıyla
- İşverenler (Kanununun Ek 9 uncu maddesi kapsamındaki sigortalıları çalıştıranlar hariç olmak üzere) ile

Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıklar ise Türkiye genelinde 01.07.2020 tarihinden (Temmuz/2020 dönemine ait beyanlardan) itibaren sigortalıların cari aya ait prime esas kazanç ve hizmet bilgilerini içeren **muhtasar ve prim hizmet beyannamesini** en geç ertesi ayın 26 ncı günü saat 23.59'a kadar e-yetkili vergi dairesine elektronik ortamda

Vermekle yükümlüdür.

Örnek: Genel bütçe kapsamındaki bir kamu idaresinde 15/9/2021 ila 14/10/2021 tarihleri arasında çalışan sigortalılara ilişkin 2021/Eylül dönemine ait aylık prim ve hizmet belgesi, Sosyal Güvenlik Kurumuna en geç 26/10/2021 tarihine kadar gönderilecektir.

Örnek: Özel sektör işyerinde 01/02/2020 ila 29/02/2020 tarihleri arasında çalışan sigortalılara ilişkin 2020/Şubat ayına ait muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, yetkili vergi dairesine en geç 26/03/2020 tarihine kadar gönderilecektir

Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Yasal Sürede Verilmiş sayıldığı Haller

“Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştıranlar yönünden, bu maddenin üçüncü fıkrasında öngörülen sürelerde verilmemiş olmakla beraber;

a) 18/10/2012 tarihli ve [6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa](#) göre toplu iş sözleşmesi akdedilen işyerlerinde;

1) Toplu iş sözleşmesi nedeniyle geriye yönelik ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin düzenlenmesi gereken ek aylık prim ve hizmet belgelerinin, toplu iş sözleşmesinin imzalandığı tarihi,

2) Yüksek Hakem Kurulu kararı nedeniyle geriye yönelik

ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin düzenlenmesi gereken ek aylık prim ve hizmet belgelerinin ise işverenin, toplu iş sözleşmesinin dolayısıyla Yüksek Hakem Kurulu kararının tarafı olan sendikaya üye olması halinde, Yüksek Hakem Kurulu kararının taraf sendikaya tebliğ edildiği tarihi, işverenin herhangi bir sendikaya üye olmamakla birlikte, toplu iş sözleşmesinin dolayısıyla Yüksek Hakem Kurulu kararının tarafı olması halinde, Yüksek Hakem Kurulu kararının işverene tebliğ edildiği tarihi,

3) İşveren ile işyeri sigortalıları arasında akdedilen ve uygulanan iş sözleşmesinin mahkemelerce anılan Kanuna aykırı bulunması ve toplu iş sözleşmesi hükümlerinin uygulanmasına karar verilmesi nedeniyle geriye yönelik ödenmesi gereken ücret farklarına ilişkin düzenlenmesi gereken ek aylık prim ve hizmet belgelerinin, mahkeme kararının işverene tebliğ edildiği tarihi,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ve toplu iş sözleşmesi dışında kalan sigortalı personel ile özel sektöre ait işyerlerinde sendikalara üye olmamaları sebebiyle toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında kalan sigortalılara, geriye dönük ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin, alınan karar tarihini,

c) Aylık veya ücretleri Maliye Bakanlığının vizesine tabi olması sebebiyle ödenmesine sonradan karar verilen sigortalı personel için vizenin gecikmesine bağlı olarak aylık veya ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi dışında, ancak vize işleminin gerçekleştiğine ilişkin yazının ilgili idareye tebliğ tarihini,

ç) Bir aydan fazla istirahat alan sigortalılara Kurumca ödenen geçici iş göremezlik ödeneğinin yanı sıra işverenlerince toplu iş sözleşmesine dayanılarak istirahatli bulunulan süre için ücret ödenmesi hâlinde, bu ücretlere ilişkin düzenlenmesi

gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin istirahat süresinin sona erdiği tarihi,

d) [4857 sayılı İş Kanununun](#) 21 inci maddesine istinaden;

1) İş mahkemelerince veya özel hakem tarafından verilen kararlar uyarınca göreve iadesine karar verilen sigortalı için verilmesi gereken asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin; sigortalının kesinleşen mahkeme veya özel hakem kararının tebliğinden itibaren on işgünü içinde işe başlamak üzere işverene başvuruda bulunması ve işverenin usulüne uygun daveti üzerine işe başlaması halinde, davete ilişkin tebligatın alındığı tarihin veya işverenin işçiyi işe başlatmaması halinde ise, sigortalı personelin işe başlamak için işverene yaptığı başvurusuna ilişkin tebligatın alındığı tarihin içinde bulunduğu ayı,

2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesi uyarınca sigortalı için verilmesi gereken asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi,

e) İdare mahkemesi kararlarına göre görevlerine iade edilen sigortalı personel ile ilgili olarak ödenmesine karar verilen ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin;

1) 17/4/2012 tarihine kadar kesinleşen mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihini takip eden günü,

2) 17/4/2012 tarihinden sonra mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihini takip eden günü,

f) Kamu kurumlarında çalışan sigortalılar için;

1) Mahkeme kararları veya idarece verilen kararlar gereğince geriye yönelik ücret ve ücret niteliğinde ödeme yapılması halinde, bu ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek

nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günü veya idarenin karar tarihini,

2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesi uyarınca geriye yönelik ücret ve ücret niteliğinde ödeme yapılması halinde, bu ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi,

g) [657 sayılı Devlet Memurları Kanununun](#) 4 üncü maddesinin (B) bendi kapsamında bulunanlardan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülenlere enflasyon farkı veya başka ad altında geriye yönelik olarak yapılan ödemelere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin, ödemenin yapıldığı tarihi,

ğ) Toplu iş sözleşmelerine tabi işyeri işverenlerince veya kamu idarelerince ya da yargı mercilerince verilen kararlar ile arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesine istinaden, hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenen ücret dışındaki ödemelere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin prime esas kazancın tabi olduğu en son ayın kazancına dahil edilmek üzere belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihlerini veya arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi,

h) Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçları, aylık prim ve hizmet belgesinin Kuruma verilme süresi içinde Türkiye'ye dönmemişse bu araçlarda çalıştırılan sigortalıya ait aylık prim ve hizmet belgesi, bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen verilme süresinin sona erdiği tarihten itibaren bir ayı geçmemek şartıyla araçların Türkiye'ye dönüş tarihini,

1) [4046 sayılı kanunun](#) 21 nci maddesine istinaden iş kaybı tazminatı ödenen sigortalı personel ile 4447 sayılı kanunun Ek 5 inci maddesi kapsamında doğum ve evlat edinme sonrası yarım çalışma ödeneği ödenenlere ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin ödemenin yapıldığı tarihi," takip eden ayın 26'sına kadar, Kuruma, e-sigorta kanalıyla gönderilmesi veya kağıt ortamında verilmesi halinde yasal süresi içinde verilmiş kabul edilir. Yukarıdaki durumlarda verilmesi gereken **Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinin** (MPHB) ise takip eden ayın 26'sına kadar yetkili vergi dairesine elektronik ortamda verilmesi zorunludur. MPHB hiçbir durumda kağıt ortamında verilemeyecektir."

Sigorta Primlerinin Ödenmesi Yükümlülüğü

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalıları çalıştıran işverenler, bir ay içinde çalıştırdıkları sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını sigortalıların ücretlerinden keserek, kendi hissesine isabet eden prim tutarlarını da bu tutarlara ekleyerek en geç takip eden ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödeyeceklerdir

Ödeme süresinin son gününün resmi tatile rastlaması halinde ise prim tutarları, en geç resmi tatilin sona erdiği günü izleyen ilk iş günü içinde Kuruma ödenecektir.

Sigorta primleri, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar yönünden;

a) Ayın 1'i ile 30'u arasındaki çalışmaları karşılığı ücret alan sigortalılar için en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın son gününe kadar,

b) Ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasındaki çalışmaları karşılığı ücret alan sigortalılar için en geç belgenin ilişkin olduğu dönemi izleyen takvim ayının 14'ü ne kadar,

işverenlerce Kuruma ödenir.

Örnek: Özel nitelikteki (A) Limited Şirketi, 2020/Ocak ayında çalıştırmış olduğu sigortalıların primlerini 29/2/2020 tarihinin Cumartesine, 1/3/2020 tarihinin de Pazar gününe rastlaması nedeniyle 2/3/2020 Pazartesi günü ödeyecektir. Aynı şirket 2020/Şubat ayında çalıştırmış olduğu sigortalıların primlerini en geç 31/3/2020 tarihine kadar ödeyecektir.

Örnek: Resmi nitelikteki (B) Kamu Kurumu, 15/10/2019-14/11/2019 döneminde çalıştırmış olduğu sigortalıların primlerini 14/12/2019 tarihinin Cumartesine, 15/12/2019 tarihinin de Pazar gününe rastlaması nedeniyle 16/12/2019 günü ödeyecektir. 15/12/2019-14/1/2020 döneminde çalıştırmış olduğu sigortalıların primlerini ise en geç 14/2/2020 tarihine kadar ödeyecektir.

Libya'da daimi işçi çalıştıran işverenlerin ise 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre her ay için sigortalılardan kesecekleri sigorta primlerini kendilerine ait prim tutarlarına da ekleyerek en geç ilgili olduğu ayı takip eden üç ay içinde ödemeleri gerekmektedir. Bu süre içinde ödenmeyen primlere 5510 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanması gerekmektedir.

Örnek: Libya'da daimi işçi çalıştıran işverenlerce, örneğin; 2021/Ocak ayı sigorta priminin en geç 30/04/2021 tarihine kadar ödenmesi gerekmekte olup söz konusu primlerin vadesinde ödenmemesi halinde, ödenmeyen primlere 5510 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanacaktır.

İşyeri Kayıtlarının Saklanması ve İbraza İlişkin İşveren Yükümlülüğü

İşyeri Defter, Kayıt Ve Belgelerinin Saklanması

İşveren, işyeri sahipleri; işyeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yılı takip eden yıl başından başlamak üzere on

yıl süreyle, kamu idareleri otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflâs idaresi memurları ise görevleri süresince, saklamak zorundadırlar.

İşyeri Defter, Kayıt Ve Belgelerini İstenilmesi Halinde İbrazı

İşverenler ve işyeri sahipleri; işyeri defter, kayıt ve belgelerini Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde on beş gün içinde ibraz etmek zorundadırlar.

Kaynak: SGK